

REDACTIUNEA,
Administrația și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se pri-
nesc. — Manuscrisurile nu se
returnează.
INSERATE
se primesc la Administrația în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de AFUNTURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nuss, Angenold & Emeric Los-
ser, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppelk.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o coloană
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tari-
fă și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA” iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
PERITRU ROMÂNIA și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 franci.
Se pronunță în toate ofi-
ciile postale din țară și din
străinătate la data colectării.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrația, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu două în avans. Pe un
an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Cu esecul
10 bani. — ATĂT abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 157.

Brașov, Joi 18 (31) Iulie.

1902.

Campania memorandistă.

(Epilog).

Incheiere.

Dis'am, că lucrarea sobolilor s'a început din primăvara anului 1894. Cel ce vrea să aibă cunoștință mai de aproape despre această, se citească broșura „Tribuna și tribuniștii” apărută în Bucuresci la 1896 și scrisă de Ioan Slavici, ér spre mai buna înțelegere să cetască și critica acestei broșuri publicată în Martie 1896 în „Gazeta Transilvaniei”, sub titlul „Condeii simbriaș”.

În broșura sa numită Ioan al lui Sêrbu-cojocarul din Șiria, dis și Slavici, vorbește între altele de „noua direcție dată de băieții, cari s'au succedat la „Tribuna” din primăvara anului 1884 până în ierna anului 1895” — când, precum scim, a izbucnit așa numita „crisă a Tribunei” și „tribuniștii de baștină” au provocat ruptura în comitetul central al partidului.

Fostul șef al „băieților”, cari s'au succedat la „Tribuna”, spunea la fie-care ocaziune, și-o spune și în broșura sa amintită, că venise dela Bucuresci, ca gazetar în Ardél, „cu angajamentul de a rezolva conflictul dintre Români și Maghiari”. Mărturisesc în aceeași broșură, că nu a reușit să ajungă la o astfel de „rezolvare”, și că aceasta numai din cauza solidarității naționale. Eată, ce se pôte ceti, în privința acestei în „Gaz. Trans.” nr. 45 din 1896:

„...Doi-spre-dece ani de-arêndul Slavici cu amicii săi intimi dela „Tribuna” au intrigat, aci în ascuns, aci pe față cu scop de a sparge rânduile partidului nostru național și cu scop, ca, după-ce vor reuși a-l desbina, să pôtă ei înșiși lua în mână pretinsa „rezolvare a conflictului” și să ajute astfel — cum dice broșura „Tribuna și tribuniștii” — ómenilor de stat ai României „de a face serviciul amical solicitat de Maghiari, potolind mișcarea română din țările coronei ungare”.

Dacă, pe lângă acest scop mărturisit, Ioan al lui Sêrbu-cojocarul a avut o atitudine atât de echivocă în decursul activității sale țiaristice la noi, dacă el în „Tribuna” făcea politică imperialistă, séu cum îi mai dicea „politică dinastică austriacă”, pe când de altă parte ne asigura, că se căsnesce a da mână de ajutor ómenilor de stat ai României, „ca să pôtă face Maghiarilor serviciul amical, de a interveni cu succes pentru potolirea mișcării naționale dela noi”: această este una din acele multe contradicții, ce caracteriséză nesinceritatea și nepricerea tuturor celor dela „noua direcție”.

Pricepuți orî nepricpuți, sinceri și drepti orî vicleni și rêtăcioși, destul că sobolii au făcut tot ce au putut spre a compromite interesele cele mai sfinte și însăși situațiunea partidului nostru național. Am arêtat cu prisos, cum au procedat mai ales în cauza memorandului, la corónă, așa că nu mai este de lipsă

sé spunem, decât că le-a succes a trage în noroi și această cauză.

Cea mai revoltătoare purtare au avut-o sobolii în sinul comitetului central al partidului nostru, ales de conferența națională dela 1892. Este de nedescris aroganța și îndrăsnéla, cu care matadorii „tribuniști” din comitet se dedaseră a procede în mod cu totul arbitrar, fără a ține séma de ceea-ce le era permis orî nu și fără a avé consciința datoriei și a răspunderii lor față cu partidul.

Cunoscem peripețiile și neajunsurile, ce le aduse cu sine această purtare. Pe cel mai mare dintre neajunsuri însă nu l'am accentuat până acuma, decât în trecăt.

Tribuniștii „băștinași” séu „nebăștinași”, cari cu ajutorul soților lor din comitet și al țiarului, de care dispuneau, ajunseră a dirige de fapt trebile comitetului, au ignorat din capul locului organizațiunea partidului nostru. Cât-va timp, pe la început, încă se adresau — mai mult *pro forma* — și la câte un subcomitet al partidului, în care nu preponderau „amicii” lor. Dér de pe la 1893 încóce, nici nu mai voiau sé scie de comitete și de ómenii devotați ai partidului în diferitele ținuturi, ci se înțelegeau și lucrau numai cu cei-ce se dădeau de amicii ai lor.

Astfel comitetul séu, mai bine țis, biroul din Sibiu al comitetului absorbea totul. De o conclurare cu comitetele și cu factorii partidului de pretutindenți, pe temeiul organizațiunii și a disciplinei de partid, nici vorbă nu mai era.

Comitetul central ajunse a fi alfa și omega, ba am puté dice, că se presenta ca însuși scopul partidului. Dela comitet derivau tóte și în el și prin el se petrecea întreaga viață a partidului. Nu se mai auđia pronunțându-se, decât numele câtorva membrii „mai marcanți” ai comitetului. D'al de Brote, Lucaciu, Coroianu ocupau tótă cronica țilei. De ei se vorbea, de ei se scria, ei erau, cari se jucau cu destinele partidului. Și această stare de lucruri a dăinuit încă și atuncî, când matadorii dela cãrmă s'au invrăjbit între ei și s'au luat de pěr.

În modul acesta se sufocă orî-ce cugetare și inițiativă de sine stătătoare în sinul partidului și acesta se alese numai cu miserabila campanie, pusă la cale de „glorioșii diriguitori” în contra bărbaților independenți ai partidului.

Eată în ce a culminat „campania memorandistă” și care este adevărata cauză a desastrelor, ce i-au urmat.

Sórtea ironică i-a mai îndemnat pe acești soboli periculoși sé se laude, cum-că ei și numai ei ar fi ridicat „spiritul național” între Români de dincóce.

E ușor a se dovedi, cum au ridicat ei acest spirit. Au fost nisece parasiți, cari tóte ideile, nisecele și pornirile adevărat naționale ale poporului le-au folosit și le-au es-ploatat în interesul lor egoistic, nu-

mai pentru satisfacerea fuduliei lor și pentru a puté, sub flamura națională, sé pescuiescă în turbure.

Merseră până a afirma, că ei au produs entuziasmul, ce s'a manifestat în anii trecuți. Cu același drept ar puté pretinde orî-ce risipitor, care aruncă nebunesce în vânt capitalul moștenit, că el a muncit și a jertfit, ca sé-l agonisescă.

În câți-va ani de țile nu se pôte produce un astfel de interes și o astfel de insuflețire ca aceea, pe care a dovedit-o poporul nostru cu ocaziunea manifestațiunilor din anul trecut.

Pentru a ajunge aici, au trebuit sé muncescă și sé jertfescă câte-va generațiuni și nu farsorii politice de compromitere a tot ce poporul avea mai scump puteau vre-odată sé producă un astfel de rezultat.

De aici se esplică, că însuși poporul nostru a rămas, har Domnului, până ađi încă ferit de cãngrena ce a bântuit conducerea partidului și a fost numai spectator al mirodeniilor, ce s'au petrecut în ea dela 1892 încóce.

Acésta ne dá speranța într'o apropiată reculegere, căci grosul partidului nostru național nu pôte sé fiă condamnat a suferi vecinic pentru pécatele unora, cari s'au avêntat pe șea, fără sé scie cãlari!

Remaniere ministerială. Foile din Bucuresci ne aduc scirea, că o remaniere ministerială s'a făcut pe ția de erî, cabinetul compunându-se astfel: d-l D. A. Șturza președinte și rêsboi; d-l P. S. Aurelian domenii; d-l Eugen Stătescu justiție; d-l Emil Costinescu finanțe; d-l G. D. Pallade interne; d-l C. Stoicescu lucrări publice; d-l Sp. Haret culte și d-l I. I. Brătianu externe. Din vechia formațiune a eșit d-l B. Missir.

Cestiunea limbei cehice. „Narodni Listy” din Praga e informat, că în Ischl se ocupă serios cu planul, de a se introduce limba cehică în serviciul intern al administrației.

Tripla alianță. Țiarul „Kölnische Zeitung” publică o notă oficiosă, ca rês-puns la unele comentarii ale pressei engleșe cu privire la tripla alianță. Țiarul citat spune, că e autorizat sé declare, că bazele politice ale triplei alianțe n'au fost schimbate, dér că e fôrte posibil, ca sé se fi modificat séu sé se mai modifice planul de execuție a acestei alianțe, plan care ține de strategia militară. E neexact, că tratatul celor trei puteri ar fi cuprins vre-odată o stipulațiune, obligând Italia sé trimetă, în cas de rêsboi între Austria și Rusia, o armată la granița română spre a se sprijini silințele Regelui Carol al României, care ar nãvâli în Basarabia. La sfêrșit „K. Z.” pretinde, că o putere, care nu face parte din tripla alianță, a încercat sé obție modificarea baselor politice ale tractatului, dér n'a isbutit.

Urmașul episcopului Pavel. Sub titlul „Demetriu Radu — episcop de Oradea-mare”, țiarul kossuthist „Független

Magyarország” dela 29 Iulie n. scrie următoarele:

„Din sorginte bine orientată aflăm, că în ministeriul de culte s'au făcut tóte pregătirile, ca Demetriu Radu sé fie numit cât mai curênd episcop în Oradea-mare. Scaunul episcopesc din Lugoș va fi umplut cu canonicul din Blașiú Vasile Hosszu. Scirea despre numirea lui Demetriu Radu de episcop la Oradea, produce pretutindenți satisfacție între Români, pentru-că el este bărbat distins și bun patriot. Imprejurarea, că cea mai bogată episcopie română ajunge în mâinile lui, nu pôte decât sé duminescă pe Maghiari, judecând după activitatea, ce a desfășurat-o el în fruntea episcopiei de Lugoș.”

Victor Emanuel la Berlin. „Perseveranza” din Milano spune, că regele Victor Emanuel III va merge, peste Gott-hard, la Berlin, unde va sosi la 27 August. Regele, care va petrece patru țile în Berlin, va fi însoțit de ministrul de externe Prinetti.

Maghiarisarea numelor proprii în justiție.

În numărul 27 de Dumineca am publicat o parte dintr'un articol al d-lui Dr. Justin Pop cu privire la maghiarisarea numelor proprii în justiție. D-sa vorbea despre un recurs al d-lui avocat Francis Hossu-Longin în contra încercărilor făcute de unii judecători de a maghiarisa numele pe cale ilegală.

Êtă cuprinsul acestui recurs-protest, după-cum îl publică d-l Dr. Justin Pop în „Libertatea” dela 26 Iulie:

Sé scie, că scopul de căpetenie al numelui e, sé fie semnul deosebitor pentru fie-care persoană séu familie în societate, și e garanță pentru identitatea aceleia.

Scopul acesta al numelui însă e cu totul nimic prin maghiarisare, căci în urma aceleia, persoana se determină prin o notă străină și nici-decum identică cu originalul numelui, care numai în limba maternă pôte avé acest caracter, ér numele străin, rămânând neînțeles de cel numit, urmarea e, că el însuși nu se pôte recunoșce pe sine.

Sé luăm în socotință numai strigările îndatinate la pertractările dela judecăto-riile ceruiale, tribunale, etc. — dice d-l Hossu în protest. În atare cas părțile litigante orî martorul strigat, strigat cu nume schimbat, ca „Szöcs Péter” în loc de Petru Suciu și „Görög Mariska” în loc de Maria Grecu, — nici pe departe nu scie, că el a fost cel strigat, și așa nici nu răspunde, că e de față. De aci apoi nesfârșite contumări nedrepte, prin cari partida orî că își perde pentru tot-deuna chiar și procesul cel mai drept, orî că numai cu grozave cheltueli și greutăți sé mai pôte rehabilita!

Atarî jertfe de drept și materiale însă, cad în afară de programul și scopul justiției!

Amintim apoi împrejurarea, — dice protestul mai departe, — că în limba noastră același nume are mai multe variații, cari însăși se deosebesc și se folosesc după ținuturi. Exemple eclatante e numele de Ioan cu variațiile: Ioan, Iuonut, Ionel, Ionitá, Onuț, Nuț și Ianăș (prin comitatul Hunedórei), orî Nicolae cu formele: Nicu, Niculiță, Culiță, Liță, Culi, Călaie, Laie, Naie și Miclêuş (prin comitatul Hunedórei). Deși aceste variații se reduc la un nume fundamental, fie-care dintr'însele are puterea determinătoare a numelui propriu, mai ales, că Românul

Rațe de lună...

I.

E noapte liniștită... Prin aer cântă în-geri, și imnuri de iubire se 'naltă legănat spre cerul instelat.

Dorm toți vrăjiți de vise... și vântul adormit'a sub liniștea ușoră. Iubirea dór, iubirea pribégă mai colindă, simțindu-se voinică pe pragul de colibă, séu stând în-gândurată pe trepte de palat.

— „Iubito, nóptea asta e atâta de frumoasă, și tot așa vrea cu tine să sbor în alte lumi, căci mâni în dor de diuă lumină se va face și ér vedé-vom viéta cu fața-i vestejită, cercând să ne despartă cu risu-i prefăcut...”

— „Veđi tu, de-asupra tocmai de tur-nul cel înalt, un norișor plutesce pe ma-rea de senin și-i singur pe tot ceriul — fmi dișe 'ncet iubita. — Biserica e bună, urcane-vom pe dênșă și-apoi pe turn, și 'n urmă sbura-vom pân' la ceriú. Și colo 'n norul cela culcuș eu îți voiú face, ca ni-menea din lume să nu-ți mai dea de urmă. Căci drept să-ți spun, mi-e frică și tremur tot-déuna gândindu-mé, că mâne 'nainte ta și-réta veni-va vre-o ispită cu ochii de femeie: îți va zimbi o clipă și étá-te pier-dut, ér eu plângénd de doru-ți prin lume 'nstréinatá...”

În norișorul cela noi singuri amên-doi!... Te-oiú adormi cântându-ți un cântec dela mama și te-oiú iubi cum nu pot să te iubesc pe lume; aici în tina vieții trăesc mereu cu frica, că nu mai ești al meu. Acolo 'n légân dulce, dór íngerii veni-vor să-ți vadă ochii negri... și íngerii sunt buni.

Să mergem dér... că uite ți-e fruntea obosită și somnul prieten dulce pleópele ți-atinge cu aripile lui...

ÉR lunei ce veni-va cu fața ipocrită, fi voiú șopti din vreme să vie 'ncet cu grije, ca nu cumva din somnu-i iubitul să-mi deștepte.

Să mergem!...

— „Dér, iubito, ce spui tu nu se pôte, și chiar poetu 'n visu-i se teme să gân-descă. Din vîrf de turn la ceruri e-așa de lungă cale... Cu ce vrei tu să mergem?”

— „Cu ce? Voiú face punte din ma-rea mea credință... ca'n capét sprijini-oi de turnul cel înalt, cu celălalt de prispă de nor... și-apoi în brațe te-oi duce pân' acolo...”

— „Credința ta e mare, o știu, și-i grea ca plumbul... și veđi, mă tem, că tur-nul s'o prăbuși sub dênșă, biserica ruine s'o face, și de-odată ne vom trezi 'ntre ziduri surpate... chiar în fața altarului prea sfânt...”

De-acolo nici-odată n'om mai eși, sunt sigur, și-om plânge tótá viața frumoșa nebunie de-a ne urca la ceriú...”

Veturio.

rință și importanță despre lucrurile palpa-bile, ca și despre cele necunoscute.

E un mic univers, care se frământă.

Acéstă loje mi-s'a părut în tot-déuna oglinda fidelă a lumii celei mari, cu tótá fălărnicia, cu tóte visele și sbuciumările ei, cu tótá miseria învélită cu îngrijire de un zîmbet, de care te cuprinde mila, cu tótá ignoranța ei de-apururi pretențioasă de-a face lumină.

Ca o barcă rătăcită pe mare, fără cârmă, mánată de vânt când într'o parte, când în alta, nepăsătoare de-i sóre, ori lună, de-i furtună séu liniște, acomodân-du-se împrejurărilor și mulțumită par'că de singura consciință — să presupunem că ar avé-o — că se mișcă, așa trăesc acești viitori artiști dramatici, vecinic cu dorul de a face ceva și nesciind nici-odată hotărît, ce să facă, lăsându-se pur-tați de valul sentimentelor, fără să-și si-léscă vre-odată judecata să ia în stăpâ-nire cârma. Ei se mulțumesc, că sunt le-gănați, fără să-i preocupe fixarea vre-unui drum, pe care să înainteze.

(Va urma).

Din isprăvile lui Sarafoff.

Stoicoff P. unul din foștii ómenii de încredere ai lui Borîș Sarafoff, actualmente mâna dréptă a ministrului președinte bul-gar Danev, a publicat o senzațională bro-sură despre isprăvile bandelor bulgare de sub conducerea faimosului Sarafoff. Bro-șura a fost distribuită, după-ce Sarafoff s'a reintors în Bulgaria, și istorisesc lucruri îngrozitoare.

Autorul broșurei mărturisește, că membrii comitetului bulgaro-macedonean, au jefuit și omorîl pe cetățenii cu stare din Bulgaria și Macedonia, precum și pe inimicii comitetului. Lumea oficială din Bulgaria a tolerat crimele lui Sarafoff, deóre-ce credea în liberarea Macedoniei și spera crearea unei Bulgarii-marî. Acum însă Bulgaria a înțeles, că tot ceea-ce a cređut orbesce, a fost numai un vis, și de aceea descopere pe criminali în interesul prestigiului ei.

Stoicoff P. spune, că în spelunca de lângă Lesco s'a dat peste cadavrele a 50 de ómenii.

Voivoda Gioranto și Bulgarii distinși Sapardanov și Delev încă au fost uciși de ómenii comitetului în Tapelare. Cadavrele au fost aflate. Stoicoff spune, că Sarafoff storcea câte 3—5 lire dela țărani bulgari pentru cumpărarea de arme și pentru acoperirea cheltuelilor arsenalului din Rus-ciuc. Poporul însă n'a vėđut nici armele, nici arsenalul.

Sarafoff cu doi bandiți au ucis pe profesorul Gagalev, aplicându-i 36 împun-sături. În Padoz a căđut victimă pumnalului lui Sarafoff profesorul Dimitrof. Unelte credincioșe ale lui Sarafoff erau bandiții Sandosky, Sava Mihailovič și Peeff Steano. Aceste bestii au ucis în co-muna Sirpinova pe preotul Naidinov și familia lui. Pe învățătorul Tampev Milon din Perlepe l'au ucis de-asemena ómenii lui Sarafoff. În fine Stoicoff mărturisește, că și pe Miss Stone tot banda lui Sarafoff a ascuns'o în satul Corvela. Țăraniilor, cari au ascuns'o, li-a promis Sarafoff 300 lire, dér ei n'au vėđut banii.

*

Diarele din Sofia publică scrisórea colonelului bulgar în rezervă, Iancoff, trecut în Macedonia pentru a se pune în fruntea unei părți a armatei revoluționare de acolo. Acéstă scrisóre a făcut impresie. Descriind munților Platskovița, unde se află cu céta sa, colonelul dișe:

„Am vėđut în satul Esco o locuință în munte, unde 33 de ómenii au fost omorîți, pentru a se ascunde infama răpire a misionarei americane miss Elen Stone“. După înțelesul acestei scrisóri, răpirea ame-ricanei, precum și multe omoruri sėvărșite, au fost organizate de vechiul comitet ma-cedonean, pe ai cărui membri colonelul îi numesce bandiți.

Anuare.

Anuarul institutelor de învățământ greco-catolice din Blașiú (gimnasiul su-perior, institutul pedagogic, șóla de apli-cație și șóla de fete), pe anul șolar 1901—902. Un volum de 116 pagini, tipar ín-desat și elegant, hârtie bună, așa că se presentă ochilor și în exteriorul séu, ca un product estetic al tipografiei archidie-cesane. Pe cele 34 pagini de la început vedem o schiță scrisă de profesorul Dr. Ambrosie Chețianu asupra sciințelor na-turale la șólele din Blașiú. Schița are titlul: „Istoria naturală și Museul de la șólele din Blașiú“ și se află retipărită și în broșură separată, care se pôte cumpăra cu prețul de 40 bani.

Corpul profesoral de la gimnasiu era compus din următoarele persóne: Iosif Hossu, canonic, director și profesor def. de matematică; Silvestru Nestor, preot, prof. def. de limba română și germană; Alexe Viciu, preot, prof. def. de limba ro-mână și latină; Aron Deac preot, prof. def. de istorie și latină; Octavian Bonfiniu preot, prof. def. de filologia clasică; Emil Viciu preot, prof. def. de matematică și fizică; Dr. Ambr. Chețianu preot, prof. def.

de sciințele naturale și geografie; Gavr. Precup, abs. de teologie, prof. def. de limba română și latină; I. Fodor preot prof. def. de limba română și maghiară; Dr. I. Sămpeleanu preot, prof. de religie; Dr. V. Suciú preot, prof. de religie; Dr. Ioan Rațiu, abs. de teologie, prof. def. de limba română și maghiară. Valeriu Suciú, absolvent de teologie și filosofie, prof. suplitor; Dr. Il. Dăianu, preot și prof. cu diplomă; Emil Sabo, abs. de teologie și filosofie, prof. supl.; Flaviu C. Domșa prof. supl. cu diplomă din geometria desemna-tivă și desemnul liber. Afară de aceștia an mai predat: Aron Papiu cantul biseri-cesc, Iacob Mureșianu musica vocală și instrumentală, Flaviu Domșa desemnul liber, Ioan Băgăianu, gimnastica. Elevilor greco-orientali le-a predat religiunea preotul Samuil Szabó.

În gimnasiul din Blașiú s'au predat obiectele precum urméză:

Religiunea 16 óre pe săptămână, Limba română 26 óre, Maghiara 27 óre, Latina 40, Elina 13, Germana 17, Istoria 17, Geografia 6, Sciințele naturale 11, Fi-sica 8, Matematica 23, Geometria desem-nativă 8, Filosofia 2, Caligrafia 2, Gim-nastica 16, Cantul bisericesc 8 óre.

De la pagina 4 până la 19 vedem specificată materia *) ce s'a predat în di-feritele clase.

Biblioteca gimnasiului s'a îmbogățit atât prin cumpărături, cât și prin dona-țiuni (acad. Română, Tipografia archidie-cesana, ministerul r. u. de culte, autori și editori). Nu se arată însă câte volume are biblioteca. Bibliotecar a fost d-l S. Nestor.

Biblioteca tinerimei gimnasiale s'a aranjat din nou anul acesta și numără 2456 volume, cari au circulat printre elevi în număr destul de considerabil, după cum se vede din conspectul publicat în anuar. Custodele bibliotecii a fost d-l G. Precup.

Societatea de lectură (cercul literar) a numărat 98 membri și a ținut peste an 28 ședințe. La una din aceste ședințe a asistat și directorul de circumscripție pen-tru șólele secundare. Conducătorul cer-cului a fost d-l Alexe Viciu.

Gimnasiul a avut și un observator meteorologic, care a stat sub conducerea profesorului Emil Viciu.

Museul de naturale s'a sporit prin donațiuni. Custode d. Chețianu.

Museul de fizică și chimie s'a îm-bogățit cu un telefon, fonograf și aparat de refracțiune sist. Mach. Custode Emil Viciu.

Museul de archeologie, istorie și geografie s'a îmbogățit prin donațiune. Cabinetul archeologic numără: 50 hărți, 7 globuri, 479 obiecte diverse, 2448 numi. Afară de acestea diferite opere filologice și tablouri intuitive („chipuri pentru in-tuițiune la propunere“.) Suma totală a obiectelor: 3006. Custode: Aron Deac.

Gimnasiul dispune de o sală de gim-nastică bine ajustată, apoi de sală de musică, desemn și de o grădină bo-tanică.

Între elevi au fost 64 bursieri, cari au primit total 8300 coróne. Cea mai mare bursă de 240 c. (una), apoi mai multe de 200 cor. și cele mai mici de 50 cor.

Din beneficiul de pâne au fost îm-părțșiți 182 elevi, tot la 5 zile cu câte o pâne.

În internatul tinerimei române gr. cat. au fost 116 interni, dintre cari 27 au avut întreținerea gratuită.

Fondul pentru ajutorarea elevilor în cas de bółă dispune de suma de 11490 cor. 71 b.

Alte fundațiuni mai mici sunt: Fun-dațiunea „C. B. Groze“ și fundațiunea „Ioan Săbădeanu.“

Pentru masa studenților s'a colectat până acuma 4023 cor.

Numérul elevilor imatriculați a fost de 470, din cari s'au prezentat la esa-men 452.

După confesiune: 357 greco-catolici, 91 greco-orientali, 4 rom. catolici, 5 jidovi.

*) Anuarul dișe „Materialul propus.“

După naționalitate: 448 Români, 9 Ma-ghiari. Din România 3 elevi: Catana Aurel cl. I, Óncea Ioan, cl. V, și Ștefan Ionescu Ioan cl. VIII, toți trei din Bucuresci.

La institutul pedagogic corpul pro-fesoral a fost compus din următoarele per-sóne: George Munteanu, director, I. F. Negruțiu, A. P. Bota, N. Pop, P. Ungu-reanu, E. Sabo, Aron Papiu, I. Mureșanu, I. Băgăianu.

La șóla superióră de fete: Elena Sântion, Rosa Căpușanu, T. Vandor, A. C. Domșa și I. Mureșianu.

La șóla primară de fete: Aurelia Barițiu, Elisa Bodocan, Georgina Mun-teanu, Iac. Mureșianu.

La internatul de fete directórá: Au-relia F. Solomon.

În cele 3 cursuri pedagogice au fost 106 elevi, la șóla de aplicație 55, la șóla superióră de fete au fost 50 de eleve și la șóla primară de fete 66 eleve.

Anuarul mai raportéză pe scurt și despre șóla gr. cat. pentru învățăceii de meserii și negustorie și despre asilul de copii.

Anuarul se distinge prin inovația, ce a întrodus-o, punénd lângă numele fie-cărui elev localitatea originii și ocupa-țiunea părinților, ér progresul, ce l'a făcut elevul îl scóte în relief printr'o singură notă. De asemenea tabelele statistice sunt fórté bune.

Producțiuni și petreceri.

Inteligența română din Alba-Iulia invită la concertul împreunat cu dans, ce se va arangia Sămbătă, 2 August st. n. (Sf. Ilie) 1902 în „Grădina popilor“ în fa-vorul tinerului și talentatului violinist ro-mân Aurel Nemeș de Alámor jun., elev al celebrului măiestru de concert și pro-fesor la conservatorul din Viena Carol Prill. Concertul se va da cu concursul d-lui Nemeș și al d-lui student în drept Corneliu Munteanu, pianist. Inceputul la 7½ óre séra. Locul I. 2 cor., loc II. 1 cor 50 bani, loc III. 1 cor., parter 60 bani. Bilete sunt de vėndare la d-l P. S. Cirlea și séra la cassă.

ULTIME SCIRI.

Paris, 29 Iulie. Tóte șólele că-lugăresci din Paris au fost închise. Acum vine rėndul șólelor din pro-vincie, unde se așteptă o mai mare rezistență, decât în Paris. În Brest populația se opune; în Roseof po-popul a ridicat baricade în jurul scó-lei și s'a provėđut cu alimente.

POSTA REDACȚIUNEL.

Seghedin. — Manuscrisul despre care ne în-trebt, nu scim să fi sosit vr'odată la Redacția noastră. Decă s'ar afla totuși, te vom încunosoința. Salutare!

Sosiți în Brașov.

Pe ziua de 29 Iulie 1902.

H. Pomul verde: Popescu, profesor. F. Ișpeșci; Oprescu, profesor, Filipesci; Taubmann, comerciant, Bucuresci; Dr. Bodo, profesor Năseud; Peia, comerciant, Făgăraș; Simonis funcț. de bancă, Sibiu; Simon, profesor, T. Szt Miklos; Koloczy, profesor, Budapesta; Oloczi, profesor, Strigon.

H. Orient: Dr. Grosscurth, medic, Ham-burg Dimitrescu, comerciant, Sinaia; Goliger, funcț. Pesta; Tuma, măcelar. G. Szereda; Huata, supra-vegh. de fabrică, Gabring.

H. Grand: Aczél, Kiss, Pesta; Goldstein, comerciant, Katona.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Stabiliment de hydrotherapie

Wällischhof

— stațiunea de tren Brunn—Maria Enzers-dorf 30 minute depărtare dela Viena — arangiamént modern, prețuri moderate.

(medicul, folosirea băilor, locuință, provi-siunea întregă 21—32 fl. la săptămână, aměsurat locuinței).

Cu prospecte și informațiuni deta-late stă la dispoziție direcțiunea stabli-mentului și medicii:

Dr. Lazar Popovič, Dr. Marius Sturzo, medic consiliar medic dirigent în Wällisch-hof p u. Maria-Enzers-dorf bei Wien.

Viena XV Mariabilder-

strasse Nr. 136.

Cursul la bursa din Viena.

Din 29 Iulie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	121.30
Renta de orne 4%	97.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	118.80
Bonuri rurale ungare 4%	97.60
Bonuri rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	205.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	162.40
Renta de argint austr.	101.80
Renta de hârtie austr.	101.65
Renta de aur austr.	121.70
Losuri din 1860.	152.30
Acții de-ale Băncii austro-ungară	15.97
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	713.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	678.—
Napoleondori	19.05
Mărci imperiale germane	117.—
London vista	239.67 1/2
Paris vista	95.22 1/2
Rente austr. 4% de corone	99.80
Note italiene	94.—

Nr. 496—1902.

a. f. c. s. d.

Publicațiune de concurs.

La gimnasiul superior fundațional din Năsăud cu 1 Septembrie 1902 sunt de a se ocupa 2 catedre ordinare de profesor, la cari pot compete indiviși, cari au calificațiune de profesor pentru școlele medii, la una din limba latină și greacă, la cealaltă însă din limba latină și istoria, eventual tot din limba latină și greacă.

Cu aceste catedre dacă se complinesc cu profesori ordinari e împreunat:

- 1) salar anuale 2200 corone care cu timpul se poate urca la 2400 cor.
- 2) cuartir în natură,
- 3) adause cincenale de câte 200 corone cel mult în 5 rinduri și,
- 4) Competința de pensiuine în sensul art. de lege XXVII din anul 1894.

Dacă însă se vor umplea, cu profesori suplenti, competențele lor anuale fac 1600 corone la unul fiecare. La aceste posturi pot concura acei civi din Ungaria, cari:

1. au calificațiunea recerută prin lege dela profesori de școlele medii.
- 2) posed perfect în vorbire și scriere limba română și maghiară. Concurenții se-și trimită duplicile ajustate cu toate documentele de lipsă până în 18 August 1902 la 6 ore după amiază la comisiunea administrătoare a acestor fonduri.

Dela comisiunea administrătoare de fondurile centrali scolare și de stipendie din districtul Năsăudului.

Năsăud, la 22 Iulie 1902.

Gerasim Domide m. p. Nestor Simon m. p.
președinte, secretar.
Nr. 610. 1—1.

O casă de vânzare

în Strada sf. Nicolae nr. 6. (dosul bisericeii sf. Nicolae) din nou edificată, care constă din 2 odăi, bucătărie, cămară, bucătărie de vară, pivniță, 2 magazine și grădină mare de 100⁰, se vinde din mână liberă.

Informații se pot lua la proprietarul casei tot acolo.

4—6.(598)

De inchiriat

mai multe Vile frumoase, locuințe mai mici în Grădină, cu instalație de bae, mobilate séu fără mobile se închiriază imediat, se poate locui și érna.

Informații mai de-aprópe la Adm. „Gazetei Transilvaniei.“

5—6.(603)

Pentru

Vilegiatură în Brașov

O casă cu etaj

förte potrivită și pentru cei ce fac vilegiatură în Brașov, într'o stradă principală din suburbiul român. care constă din două locuințe frumoase, parte parchetate, fie care cu 5 odăi, 2 bucătării, 2 cămări, odae de bae, pivniță mare, sopron, spalătorie, grădină și o curte spațioasă, aprópe de piață, förte cautată, pentru locuințe de vară, este de

vânzare,

din cauza mutării, cu preț moderat și din mână liberă.

Informații Strada Caterinei Nr. 17 în etaj

De curénd sosit!

APE MINERALE

Amplutură prospétă

se capétă

în toate farmaciile din Brașov

cu prețurile cele mai éftine.

(555,— 15)

ACADEMIA comercială din GRAZ.

INSTITUT PUBLIC,

subvenionat de stat, într'un rang cu celelalte școli medii superióre, ai cărui absolvenți au dreptul de a servi în armată ca voluntari pe un an.

— În 18 Septemvrie se începe al 40-lea an școlastic —

Vor fi primiți absolvenți ai școlelor medii inferióre precum și dela școlele civile (aceștia sub anumite condițiuni). — Primiri dela alte institute similare, atérnă dela aprobarea Inaltului Ministeriü.

Acest institut au adoptat o nouă organizație, în urma căruia tuturor școlărilor li-se cferă cu siguranță posibilitatea, de a-și însuși cu ușurință materia cea mare de învățământ în amândoué direcțiuni: instrucția generală și specială. — În special în primul curs se ia numai o limbă străină.

Un curs preparator san introdus pentru concurenții cu calificație mai inferióră precum și pentru elevii cari nu cunosc în deajuns limba germană.

La acest institut mai este în legătură și un curs de un an (ce se începe la 5 Octomvrie) pentru abiturienții (absolvenții) școlilor medii superióre, cari voesc să se aplice la întreprinderi comerciale séu industriale, séu ca universitari vor se-și înmulțescă cunoștințele.

Se țin și cursuri de un jumétate an, și de un an pentru Domni și separat pentru Dame ce se începe la 18 Septemvrie și 15 Februarie.

Prospecte și alte informații pentru primirea la academie. se pot capétă dela „Direktionskanzlei“ în GRAZ Kaiserfeldgasse Nr. 25.

2—3.(607).

I. Berger, director.

In atențiunea proprietarilor de pământ!

„Eliberarea pământului de greunământ.“

„Intreprindere de Credit-Hipotecar“

este titlul unui institut ce s'a înființat cu scopul de a da ocașiune proprietarilor de pământuri se pótă ajunge la împrumuturi ieftine și pe lângă condițiunile cele mai favorabile.

Acest institut dá împrumuturi pe pământuri ori și unde.

Interesele cu amortisarea capitalului cu tot fac mai puțin ca la băncile mici, numai interesele simple.

Favorul cel mai deosebit și de nepretuit este, că cu încetarea din viață a debitorului, suma împrumutată se șterge de pe pământul hipotecat, ér' ratele plătite în amortisarea capitalului se restituiesc numai decât în bani gata.

Cu modalitatea împrumuturilor acestora, proprietarul unui pământ ajunge la bani ieftini și este sigur că ori și când ar înceta din viață, pământul rămâne liber de greunământ, iar' erediü mai capétă și bani gata.

Recomandăm tuturor acelor proprietari de pământuri, cari au lipsă de bani să se folosescă de favorul acesta.

Pe pământuri cari sunt hipotecate la alte institute încă se dau împrumuturi plătindu-se din suma împrumutată datorita veche la respectiv institut.

La cereri de împrumuturi se recere copia cărților funduare și fôia catastrală.

Prospecte detaliate cu informațiunile necesare se trimit la cerere, pe lângă trimiterea de mărci postale în valóre de una corónă pentru porto postal.

Cererile sunt a-se adresa la:

Representanța

„Intreprinderii de Credit Hipotecar, Eliberarea pământului de greunământ“.

în Sibiu (N. Szeben) strada Bruckenthal 36.

(12,1—10)

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provédut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.

Couverts, în tolä mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

A V I S.

Prenumeratiunile la Gazeta Transilvaniei se potă face și reînnoiri și când dela 1-ma și 15 a fie-carei luui.

Domnii abonati să binevoiască a arăta în deosebii, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou să binevoiască a serie adresa amurii și să arate și posta ultima. Administrat. „Gaz. Trans.“